

РЕШЕНИЕ

№ 871

гр. София, 12.02.2020 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Първо отделение 5 състав,
в публично заседание на 06.02.2020 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Владимир Николов

при участието на секретаря Мая Георгиева и при участието на прокурора Милен Ютеров, като разгледа дело номер **13136** по описа за **2019** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 203 от АПК, във връзка с чл. 1, ал.1 от ЗОДОВ.

Образувано е по искова молба от [фирма], [населено място], ЕИК[ЕИК], срещу Държавен фонд „Земеделие“, като се претендира обезщетяване на имуществени вреди в размер на 2968,98 лв., представляващи законната лихва за забавено плащане по заявка № 03/22/200916/83006 / 01. 02. 2017 г. за периода 13. 04. 2017 г. до 10. 10. 2019 г., законна лихва от предявяването на исковата молба – 20. 11. 2019 г. до окончателното плащане на дължимите суми и направените по делото разноски.

Ищецът твърди, че забавеното плащане по предявената заявка за плащане му е причинила вреди в претендирания размер, които оценява чрез законната лихва за посочения период.

В съдебното заседание, ищецът, чрез законния си представител, поддържа исковата молба по заявените в нея съображения. Представя писмени бележки по съществуването на спора, като с тях претендира присъждане на юрисконсултско възнаграждение и прилага удостоверение за юридическа правоспособност на управителя на дружеството.

Ответникът – Държавен фонд „Земеделие“ /ДФЗ/, чрез процесуалните си представители оспорват исковата молба по съображения, подробно изложени в отговор на исковата молба от 17. 01. 2020 г. Претендира юрисконсултско възнаграждение. Подробни съображения излага в писмени бележки.

Представителят на Софийска градска прокуратурата изразява становище за

основателност на исковата претенция в пълен размер.

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД С.-ГРАД след като обсъди доводите на страните и прецени представените по делото доказателства, приема за установено от фактическа страна следното:

По делото няма спор, че ищецът [фирма] е извършвал доставка на стока по схема „Училищен плод“, които са заплащани от ответника Държавен фонд „Земеделие“. Във връзка с предявена от дружеството заявка за плащане № 03/22/200916/83006 / 01. 02. 2017 г., е издадено уведомително писмо изх. № 01-2600/2886 / 02. 06. 2017 г. на зам. изпълнителния директор на ДФЗ, с което частично се отказва плащане по тази заявка. С Решение № 3427 / 22. 05. 2018 г. по адм. д. № 8795 / 2017 г. по описа на АССГ, е отменено горепосоченото уведомително писмо, в частта му по т. 2, в която не е одобрена финансова помощ в размер на 9777, 28 лв. С решение № 9939 / 27. 06. 2019 г. по адм. д. № 8886 / 2018 г. по описа на ВАС, е оставено в сила решението на АССГ. В изпълнение на влязлото в сила решение, с платежно нареждане от 10. 10. 2019 г. от страна на ДФЗ е изплатена на ищеца сумата от 11 732,57 лв. представляваща финансовата помощ от 9777,28 лв. и 1955,29 лв. ДДС.

С предявената искова молба се твърди, че на 13. 04. 2017 г. е преведена по сметка на дружеството сумата от 51 010,59 лв. без ДДС, които са по т. 1 от горепосоченото уведомително писмо и които са одобрената финансова помощ, но за отказаната сумата от 9777,28 лв. без ДДС, ищецът е претърпял вреди в размер на законната лихва по чл. 86 от ЗЗД върху вземането, което не му е изплатено. Периода на претенцията е от 13. 04. 2017 г. до 10. 10. 2019 г., когато е изплатена сумата и е оценена на 2968,98 лв.

При така установените факти, АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД С.-ГРАД обосновава следните правни изводи:

Разгледана по същество исковата молба е ЧАСТИЧНО ОСНОВАТЕЛНА по следните съображения:

Съгласно чл. 1, ал. 1 от ЗОДОВ, държавата и общините отговарят за вредите, причинени на граждани и юридически лица от незаконосъобразни актове, действия или бездействия на техни органи и длъжностни лица при или по повод изпълнение на административна дейност.

На основание чл. 4 от ЗОДОВ, държавата и общините дължат обезщетение за всички имуществени и неимуществени вреди, които са пряка и непосредствена последица от увреждането, независимо от това, дали са причинени виновно от длъжностното лице. Поради това отговорността се характеризира като обективна, безвиновна, а възникването на право на обезщетение предполага установяване на незаконосъобразни действия, бездействия или незаконосъобразен административен акт.

Във фактическия състав на отговорността на държавата или общината за дейността на администрацията, визирана в чл. 1, ал. 1 от ЗОДОВ се включват следните елементи: незаконосъобразен акт, действие или бездействие на орган или длъжностно лице на държавата или общината, при или по повод изпълнение на административна дейност, отменени по съответния ред; вреда от такъв административен акт; причинна връзка между постановения незаконосъобразен акт, действие или бездействия и настъпилия вредоносен резултат. При липсата, на който и да е от елементите на посочения фактически състав не може да се реализира отговорността на държавата по реда на чл. 1, ал. 1 от ЗОДОВ.

Налице е надлежен ответник, съобразно чл. 205 от АПК, тъй като Държавен фонд

„Земеделие“, е юридическо лице, на основание чл. 11, ал. 1 от ЗПЗП.

В конкретния случай, е безспорно, че е налице незаконосъобразен акт – уведомително писмо изх. № 01-2600/2886 / 02. 06. 2017 г. на зам. изпълнителния директор на ДФЗ.

Налице е и втората предпоставка – незаконосъобразност на горепосочения административен акт, който е отменен по силата на влязло в сила съдебно решение.

Относно третата предпоставка – наличие на причинена вреда:

Установено е в хода на адм. д. № 8795 / 2017 г. по описа на АССГ, че сумата по т. 2 от уведомителното писмо, в размер на 9777,28 лв. незаконосъобразно не е изплатена на ищеца по направената от него заявка за плащане. Имено вследствие на влязлото с сила решение, сумата, заедно с дължимото ДДС е изплатена на 10. 10. 2019 г., поради което дружеството е било лишено от възможността да ползва собствените си средства в посочения по-горе размер, като по този начин е понесло вреди под формата на пропуснати ползи и нейният минимален размер е съизмерим със законната лихва за периода на задържането й. Липсата на необходимост от доказване на вреди в размер на законната лихва произтича от нормата на чл. 86, изр. 1 ЗЗД. Само в случай, че кредиторът твърди претърпени вреди в по-висок размер и претендира тяхното заплащане от своя длъжник, той ще следва да развие исково производство по общия ред (арг. от чл. 86, изр. 2 ЗЗД), в рамките на което да установи с преки доказателства вида и размера на поддържаните от него вреди съобразно нормите на чл. 51, респективно – чл. 82 ЗЗД (в зависимост от източника на възникналото облигационно задължение – деликт или неизпълнен договор).

Установява се и причинна връзка между действията на органи на ДФЗ и претърпените вреди. Смисълът на нормата на чл. 1, ал. 1 и на чл. 4 от Закона за отговорността на държавата и общините за вреди е, че отговорността на държавата е за вредите, произтичащи пряко, дори достатъчно пряко от незаконосъобразното поведение на съответния административен орган, което изключва възможността тази отговорност да обхваща вредите, които са далечна последица от това поведение. Всъщност, ангажирането на отговорността на държавата за незаконосъобразни актове на нейни административни органи зависи от наличието на група от условия – незаконосъобразност на твърдяното поведение, настъпване на вреда и причинно-следствена връзка между това поведение и посочената вреда, като в процесния случай всички тези условия са налице.

В същото време, искът е само частично основателен, тъй като обезщетение не се дължи за целия претендиран период от 13. 04. 2017 г. до 10. 10. 2019 г.

В съответствие с т. 4 от Тълкувателно решение № 3 от 22.04.2004 г. на ВКС по тълк. гр. д. № 3/2004 г., ОСГК, обезщетение за вреди от незаконни административни актове, може да се иска след тяхната отмяна с решение на съда, като унищожаване, а при нищожните - с констатиране на нищожността в самия процес по обезщетяване на вредите.

В случая решението за отмяна на незаконосъобразния акт е влязло в сила на 27. 06. 2019 г., когато е постановено решението на касационната инстанция, поради което така заявената претенция следва да се уважи, като законната лихва се изчисли от 27. 06. 2019 г. до 10. 10. 2019 г., когато е извършено плащането.

В този случай дължимата лихва върху главницата от 9777,28 лв., е в размер на 287,89 лв., която сума е изчислена от съдията – докладчик на базата на онлайн калкулатор за нейното пресмятане, тъй като за това не са необходими специални знания.

Съдът намира, че кредиторът не дължи покана към длъжника, в какъвто смисъл е

нормата на чл. 84, ал. 2 ЗЗД. Този текст урежда момента на възникване на изискуемостта на едно облигационно задължение, чийто източник е договор. В процесния случай паричното задължение на ответника намира своето правно основание в осъществено от негов орган непозволено увреждане (а не договор), поради което приложима е нормата на ал. 3 на чл. 84 ЗЗД, а не тази на ал. 2.

Предвид изложеното, предявеният иск е частично основателен и следва да бъде уважен за посочения по – горе размер от 287,89 лева. Също така следва да се уважи и искането за присъждане на законната лихва от датата на предявяване на исковата молба до окончателното изплащане на сумата, като искът в тази си част не е недопустим, както твърди в писмения си отговор ответника. В случая не е налице кумулиране на лихва върху лихва, а е налице едно парично задължение, дължимо от ответника и което представлява главницата в настоящото производство и върху него се дължи лихва от датата на претенцията до окончателното заплащане на задължението. Размера на присъдената сума само е определен, като законна лихва, но по своята същност представлява обезщетение за причинени вреди от незаконосъобразен акт на ответника.

Изцяло в този смисъл за дължимото обезщетение в размер на законната лихва са изложени в Решение № 16876 от 11.12.2019 г. на ВАС по адм. д. № 2940/2019 г., III отд., касаещо аналогичен случай.

На основание чл. 10, ал. 3 ЗОДОВ предвид уважаване на предявения иск, основателна е претенцията на ищеца за присъждане на сторените в производството разноси в размер на 25 лева за заплатена държавна такса. Неоснователно е искането за присъждане на юрисконсултско възнаграждение, направено с писмените бележки, тъй като това искане не е направено своевременно до приключването на съдебното заседание. Освен това независимо, че управителят на дружеството има юридическа правоспособност, същия се е явил в качеството си на законен представител на юридическото лице – управител, а не негов представител по пълномощие, каквото няма по делото.

Така мотивиран, Административен съд София-град, I-во отделение – 5 състав:

Р Е Ш И :

ОСЪЖДА Държавен фонд „Земеделие“ – С., [улица], да заплати на [фирма], [населено място], [улица], вх. „З“, ет. 1, ап. 11, ЕИК[ЕИК], обезщетение за претърпени имуществени вреди в размер на 287.89 лева (двеста осемдесет и седем лева и осемдесет и девет стотинки), представляващи законната лихва за периода 27. 06. 2019 г. до 10. 10. 2019 г. и произтичащи от незаконосъобразен акт на ответника - уведомително писмо изх. № 01-2600/2886 / 02. 06. 2017 г. на зам. изпълнителния директор на ДФЗ, ведно със законната лихва върху тази сума от предявяването на исковата молба – 20. 11. 2019 г., до окончателното ѝ заплащане, като ОТХВЪРЛЯ иска за останалата част до претендираната сума от 2968,98 лв.

ОСЪЖДА Държавен фонд „Земеделие“ – С., [улица], да заплати на [фирма], [населено място], [улица], вх. „З“, ет. 1, ап. 11, ЕИК[ЕИК], сумата от 25,00 (двадесет и пет) лева разноси по делото.

РЕШЕНИЕТО подлежи на обжалване с касационна жалба пред Върховен административен съд на Република България, в 14-дневен срок от съобщението.

СЪДИЯ: